

Udkast, v. 0.1 Vejledning om evaluering og erfaringsopsamling ved ulykker og nærvædhændelser i roporten. Erfaringer og kommentarer ønskes til Sikkerhedsudvalget.

## Indledning

Denne vejledning henvender sig til bestyrelser og andre ledere i roporten.

Erfaringsopsamling og læring er vigtig for at opretholde et relevant sikkerhedsniveau i roporten. Risikobilledet ændrer sig når medlemsskaren ændrer sig, når der indføres nyt materiel og udstyr og når aktiviteterne ændres eller fornyes. Derfor er det vigtigt at lære af ulykker og nærvædhændelser.

Nogle roere har erfaring med risikostyring og rapporteringssystemer for ulykker og nærvædhændelser fra deres arbejdsliv, og klubberne kan naturligvis trække på de erfaringer, der er blandt medlemmerne. I nogle industrier er der meget grundige risikostyringssystemer som kan være svære at kopiere i en frivillig forening, men ikke desto mindre skal vi forsøge at drage den læring vi kan, når aktiviteterne ikke går som planlagt.

Grundlaget for denne vejledning er ”Retningslinjer for sikkerhed (Safety Code) for DFfR”, som findes på [www.roning.dk/sikkerhed](http://www.roning.dk/sikkerhed).

## Formål

Formålet med evaluering og erfaringsopsamling er at skabe tryghed og styrke læring i forbindelse med roning. Ved at klarlægge omstændighederne omkring ulykker og nærvædhændelser kan vi forebygge, at de sker igen, og ideelt set undgå vi alvorlige ulykker ved at lære af de mindre alvorlige ulykker og de situationer, hvor det næsten gik galt.

Det overordnede mål er ikke at placere skyld, men at lære af erfaringerne og udvikle roporten. Roere, der har oplevet ulykker eller nærvædhændelser, skal føle sig trygge ved at vende tilbage til klubben og vandet, ligesom alle andre roere skal have tillid til at ro sikkert. Det skal også være trygt for nye medlemmer at starte i roporten, og for forældre at sende deres børn og unge til roning i fritiden.

## Erfaringsopsamling og læring

Ideelt set deles erfaringer med hele roporten, men vi skal også være opmærksomme på, at læringen af én konkret hændelse har størst betydning i den konkrete sammenhæng. Rosport dyrkes i mange forskellige bådtyper, i alle farvande, af stort set alle aldersgrupper og aktiviteterne er meget forskellige. Derfor har klubberne, hver især, deres egne sikkerhedstiltag og procedurer (f.eks. ift. skift i båden) som er tilpasset de lokale forhold.

Vejledningen her er derfor generelt formuleret.

## Når hændelsen er sket:

1. **Skab et fælles overblik over, hvad der er sket.** Spørg alle involverede om deres oplevelse og del oplevelsen. Dette tjener både det formål at få alle perspektiver med, og det sikrer at alle bliver hørt. En mulighed er at samle de involverede, og lade dem fortælle om hændelsen en ad gangen, så f.eks. turlederen/-planlæggeren lægger ud, og de andre supplerer. Det kan være både mundtligt og skriftligt, afhængig af, hvad der vurderes at være bedst i situationen. Bed folk om deres bidrag så snart det er muligt, så alt så vidt muligt er frisk i erindring.
2. **Vær systematisk** (se Retningslinjer for sikkerhed på [roning.dk/sikkerhed](http://roning.dk/sikkerhed) for begreber)
  - Tag f.eks. udgangspunkt i den sikkerhedsplan, der er for en aktivitet, hvad enten i kalder det er instruks, procedure eller reglement i jeres klub.
  - Brug "de fem råd" som spørgsmål, kan det strukturere erfaringsopsamlingen:
    - kunne roerne ro og betjene båden på et passende niveau?
    - var grejet i orden?
    - var turen planlagt tilstrækkeligt?
    - hvordan var "livlinen til land" (mulighed for at kommunikere)?
    - hvordan anvendtes veste og andet sikkerhedsudstyr?
  - Sæt fælles ord på om I taler om usikker adfærd, en nærvædhændelse, en mindre skade, en større skade eller forlis og alvorlig personskade.
  - Anvend "før og efter" tankegangen for at se på, hvilke barrierer, der virkede, hvilke der fejlede, og, hvilke der evt. mangler hhv. før og efter problemet. F.eks. kan "mand over bord" skyldes et dårligt skift (indøvelsen af sikre skift før hændelsen har fejlet), mens svømmefærdighed og evne til at entre båden efter hændelsen sikrede at roeren kom op af vandet og turen kunne fortsætte.
3. Drag de **erfaringer** der kan gavne andre roere, og overvej, om der er noget, der skal ændres i klubben sikkerhedsplaner, uddannelse osv. Her er det vigtigt at holde for øje, at formålet er at få medlemmerne ud at ro igen, ikke at nedlægge en aktivitet.
4. Giv **feedback til de involverede** så snart det er muligt, dvs. fortæl de involverede om det, hvis der er anledning til at ændre i sikkerhedsplaner, uddannelse eller andet.
5. **Vær åben om hændelsen** i klubben og over for andre involverede (f.eks. fra andre klubber). Skriv f.eks. i klubbens nyhedsbrev om hændelsen efter skabelonen "dette er hænt, vi har talt med de involverede, vi har lært at... og derfor vil vi fremover...". Søg evt. vejledning ved DFfR, hvis der er tale om en alvorlig hændelse.
6. **DFfR orienteres** ved at skrive til sekretariatslederen og Sikkerhedsudvalget på [bjo@roning.dk](mailto:bjo@roning.dk). Det gælder især hvis der er tale om en erfaring som er relevant for andre klubber, eller om alvorlige hændelser der kan påvirke hele rosporten, men alle erfaringsopsamlinger er velkomne og ønskede til brug for udvikling og læring.